

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

HANKESOPIMUS

1 (6)

26.6.2020

Helsingin kaupunki

SOPIMUS TAIMENEN JA SIIAN NOUSUVAELLUS-SELVI- TYKSESTÄ (TELEMETRIATUTKIMUS) VANHANKAU- PUNGINKOSKELLA JA VANTAANJOELLA

Sopijapuolet ja yhteyshenkilöt

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry. (jäljempänä myös "Yhdistys" tai "VHVSY")

Y-tunnus: 0290221-9

Ratamestarinkatu 7 b (3. krs), 00520 Helsinki

Yhteyshenkilö:

Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala (jäljempänä myös "Helsingin kaupunki")

Y-tunnus: 0201256-6

Kansakoulukatu 3, PL 58215, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Yhteyshenkilö:

Tausta

Kaikissa kalojen nousua parantavissa hankkeissa, kuten kalateiden rakentamisessa, on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että kalat löytävät nousuäylyn tehokkaasti, ja että kalat kykenevät uimaan sen läpi. Tämän tutkiminen kannattaa aloittaa jo ennen kalatien rakentamista, sillä kalojen käyttäytyminen vaellusesteen alla antaa tärkeää tietoa kalatien suunnittelua varten. Esimerkkinä vähäisen seurannan aiheuttamista ongelmista voidaan pitää Tikkurilankosken kalatietä, joka valmistui vuonna 1994, mutta jonka koko elinkaaren aikana epäiltiin, etteivät kalat pääse kalatiestä ylös, ja että kalatie tukkeutuu helposti (Janatuinen 2012). Asiaa ei kuitenkaan selvitetty, ja lopulta pato purettiin vuonna 2019.

Myös Vanhankaupunginkosken itähaaran alkuperäinen kalatie on valmistumisensa (1986) jälkeen kertaalleen uusittu vuonna 1999, mutta kalojen nousun tiedetään olevan rajoittunutta ainakin siian ja vimman osalta (Karppinen ym. 2010, Pohjola 2010). Nyt suunniteltu kalatien parantelu ja kunnostus tarvitsevat tuekseen laadukkaan selvityksen kalojen liikkeistä Vanhankaupunginkoskella ennen ja jälkeen kunnostuksen, jotta toimenpiteiden onnistuminen varmistetaan. Parhaiten tämä onnistuu merkitsemällä jokeen nousevia sukukyp-

26.6.2020

siä meritaimenia radiolähettimillä, jotka mahdollistavat kalojen liikkeiden tarkan seuraamisen nousuvaelluksen eri vaiheissa. Samalla aukeaa mahdollisuus tutkia kalojen liikkeitä myös Keravanjoessa, jossa rakennettujen kalateiden toimintaa ei ole aiemmin tutkittu lainkaan, eikä uusille hankkeille ole vaelluskalojen osalta määrättyjä seurantaohjelmia.

Osana tutkimuskokonaisuutta tarkastellaan myös, missä määrin Kirkonkylän ja Vantaankoskien padot estävät kalojen nousua, toimiiko Kellokosken kalatien suunnitellusti ja toimiiko Haarajoelle rakennettava padon ohi-tusratkaisu. Tämä sopimus ja Helsingin kaupungin kustannusosuus kattavat Vanhankaupunginkosken kohdistuvan osuuden tutkimuksesta.

Sopimuksen tarkoitus ja kohde

Tällä sopimuksella sovitaan Helsingissä Vanhankaupunginkoskella ja Vantaanjoella toteutettavasta taimenen ja siian nousuvaellus selvityksestä, ns. telemetriatutkimuksesta vuosille 2020 -2023, joista 2021 on välivuosi. Tutkimusmenetelminä hankkeessa käytetään radiotelemetriaa sekä VAKI-tyyppisistä kalatiehen asennettavaa kalalaskuria. Telemetriamerkeillä varustettavat taimenet pyydetään Vanhankaupunginkosken alapuolisesta suvannosta ja tarvittaessa Keravanjoen alaosasta. Kaloja pyritään merkitsemään 30-50 kappaletta per vuosi. Pyydytetyt kalat varustetaan radiolähettimellä, sekä ulkoisesti näkyvällä nuolimerkillä, jonka jälkeen ne vapautetaan pyyntipaikan välittömään läheisyyteen. Ulkoisen merkin tarkoituksena on tehdä merkityistä kaloista helposti erotettavia esim. kuduntarkkailijoille ja kalan mahdollisesti saaliiksi saaville kalastajille. Näin kalojen sijainnista vesistöissä on mahdollista saada myös kansalaisten ilmoittamia havaintoja, jotka voidaan varmistaa lukemalla lähettimen signaali. Hankkeen ensimmäisenä vuonna merkitään 30-50 Vanhankaupunginkosken alapuolisesta suvannosta pyydettyä meritaimenta ja 10-20 siikaa. Siikojen koskeva seuranta uusitaan Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostamisen jälkeen. Tavoitteena on varmistaa kunnostuksen onnistuminen myös siian osalta.

Merkittyjä meritaimenia jäljitetään kulkemalla ympäri vesistöaluetta kannettavan vastaanottimen kanssa. Kannettavan vastaanottimen lisäksi kalojen liikkeitä seurataan 6-8 automaattisella, kiinteästi paikoilleen asennettavalla loggeri-aseamalla. Kolme loggeria sijoitetaan Vanhankaupunginkoskelle, länsihaaran padon alapuolelle sekä itähaaran kalatien ala- ja yläosaan.

Vuoden 2020 loppukesällä/syksyllä kerätään lähtötietoja Vanhankaupunginkosken itähaaran kalatien kunnostussuunnitelman laadintaa varten. Vuosien 2022 - 2023 seurannalla kerätään tietoa itähaaran kunnostuksen jälkeisestä tilanteesta, ja varmistetaan toteutetun ratkaisun toimivuus. Koska lähtökohtaisesti kunnostussuunnitelman toteutus tapahtuu 2021 – 2022 talvena (kuivatyönä), mahdollisesti vasta 2022 – 2023, vuonna 2021 kalojen nousuvaelluksen selvittämisessä pidetään välivuosi, ja toteutetun kunnostussuunnitelman toimivuuden tarkastelu tehdään vuosina 2022 ja 2023. Hankesuunnitelmassa (liite 1) on tarkemmin kuvattu kokonaishanketta ja -tutkimusta.

26.6.2020

Kustannussuunnitelma ja rahoitus vuosina 2020 ja 2022 - 2023

Hankkeen kokonaiskustannukset vuosina 2020 ja 2022 - 2023 ovat 311 670 € (ALV 0), josta

• telemetriaseuranta	206 670 €
• muut selvitykset	43 500 €
• tulosten raportointi ja esittely	24 000 €
• hankkeen koordinointi ja viestintä	43 500 €

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry hakee hanketyön kustannuksiin avustusta maa- ja metsätalousministeriöstä kansallisen kalatiestrategian rahoituksesta 50 % kokonaiskustannuksista, koska työn tulokset ovat yleishyödyllisiä ja hyödynnettävissä myös muualla.

Kokonaishankkeen rahoitukseen osallistuvat myös Keravan kaupunki ja Helsinki-Espoo kalatalousalue sekä Vantaanjoen kalatalousalue. Hanke ja siihen liittyvät selvitykset toteutetaan kokonaisuudessaan hankesuunnitelman mukaisesti vain, mikäli sille myönnetään MMM:sta 50 % rahoitus kokonaiskustannuksista.

Hankkeen rahoitus jakaantuu seuraavasti:

• Helsingin kaupunki	128 988 €
• Keravan kaupunki	8 949 €
• Helsinki-Espoo kalatalousalue	8 949 €
• Vantaanjoen kalatalousalue	8 949 €
• Kansallinen kalatiestrategia-rahoitus (MMM)	155 835 €

Sopimuksen liitteenä on erillinen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma (liite 2), jossa on avattu eri työvaiheiden sisältö. Esitettyjen rahoitusosuuksien edellytys on, että työ saa MMM:sta rahoitusta 50 % kokonaiskuluista.

Hankkeen toteutus ja raportointi

Tehtävästä työstä sekä työssä käytettävien alihankkijoiden osuudesta vastaa Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.

26.6.2020

Tulosten raportointi ja laskutus

Työstä laaditaan vuosittain tulosraportti, joka toimitetaan työn rahoittajille heti sen valmistuttua. Työ laskutetaan vuosittain raportin toimittamisen jälkeen. **Helsingin kaupungin vuotuinen osuus rahoituksesta vuosina 2020, 2022 ja 2023 on 42 996 € (ALV 0 %).** Hankkeen loppuraportti valmistuu kevättalvella 2024, jonka jälkeen laskutetaan viimeinen tutkimusvuosi (2023). Helsingin kaupungilla on optio tilata työn toteutus myös vuonna 2024, jos kunnostuksen toteutus valmistuu vasta vuonna 2023 tai kunnostuksen viimeistelytöihin liittyen tarvitaan lisätutkimusta.

Yhdistys raportoi hankkeen eri sopimusosapuolille vuosittain toiminnasta ja rahoituksen toteutumisesta kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Oikeudet tulosaineistoon

Tulosaineisto tarkoittaa kaikkea tässä tutkimushankkeessa aikaansaatua tietoa sekä muuta aineistoa formaattista riippumatta. Helsingin kaupunki saa ilman erillistä korvausta peruuttamattoman käyttöoikeuden sopimuksen kohteena olevan tutkimuksen tulosaineistoon. Käyttöoikeus sisältää oikeuden käyttää, kopioida, jatkokehittää, tehdä tai teettää muutoksia sekä hyödyntää tulosaineistoa. Oikeudet tulosaineistoon ovat samat kaikilla hankkeen osapuolilla.

Hankkeessa syntyvät raportit ovat julkista materiaalia, jotka Helsingin kaupunki saa julkaista verkkosivuillaan ja hyödyntää toiminnassaan.

Sopijapuolet sitoutuvat siihen, että tulosaineisto tullaan julkaisemaan mahdollisimman laajasti ja siten, että myös kolmannet osapuolet voivat sitä hyödyntää.

Yhdistys vastaa siitä, etteivät Helsingin kaupungille luovutettavat tulosaineistot loukkaa kolmannen osapuolien immateriaalioikeuksia.

Sopimuksen purkaminen ja vahingonkorvaus

Sopimus voidaan purkaa olennaisen viivästyksen perusteella. Sopijapuolella on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta. Sopijakumppani ei vastaa välillisistä tai epäsuorista vahingoista, ellei vahinkoja ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella. Vahingonkorvauksen enimmäismäärä rajautuu Helsingin kaupungin rahoitusosuuden määrään, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella.

Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

26.6.2020

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluihin. Jollei erimielisyyttä saada sovittua, saatetaan asia Helsingin käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Sopimusmuutokset ja sopimuksen siirtäminen

Sopimukseen tehtävät muutokset tulee tehdä kirjallisesti molempien sopijapuolten allekirjoittamalla sopimuksen muutoksella. Yhdistyksellä ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle ilman Helsingin kaupungin etukäteistä kirjallista suostumusta.

Sopimuksen voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan seuraavien ehtojen täyttyessä:

Sopimus on kummankin sopijapuolen allekirjoittama, ja

Yhdistys on allekirjoittanut vastaavat hankesopimukset Keravan kaupungin, Helsinki-Espoon kalatalousalueen sekä Vantaanjoen kalatalousalueen kanssa.

Sopimuksen liitteet ja sopimusasiakirjojen soveltamisjärjestys

- 1) Hankesuunnitelma Vantaanjoki nousuvaellusselvitys VHVSY
- 2) Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma Vantaanjoki nousuvaellusselvitys VHVSY

Mikäli asiakirjat ovat sisällöltään ristiriitaisia, noudatetaan kysymyksessä olevan seikan osalta ensisijaisesti tätä sopimusasiakirjaa ja sen jälkeen sopimuksen liitteitä numerojärjestyksessä pienimmästä suurimpaan.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä __.__.2020
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vsy ry

Helsingissä __.__.2020
Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

HANKESOPIMUS

6 (6)

26.6.2020

toiminnanjohtaja

kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö

- Liitteet:**
- 1) Hankesuunnitelma Vantaanjoki nousuvaellus selvitys VHVSY
  - 2) Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma Vantaanjoki nousuvaellus selvitys VHVSY